

## У НАУКОВИХ КОЛАХ

### Володимир ПАНАСЮК (до 80-річчя від дня народження)



27 лютого 2006 року виповнилося 80 років від дня народження і 55 років наукової, науково-організаційної та педагогічної діяльності директора інституту, лауреата трьох Державних премій в галузі науки і техніки, трьох премій Національної академії наук імені видатних учених України, Заслуженого діяча науки і техніки України, доктора технічних наук, професора, академіка НАН України Володимира Васильовича ПАНАСЮКА

Володимир Васильович Панасюк - відомий український учений в галузі механіки та фізики міцності матеріалів і конструкцій, академік НАН України, доктор технічних наук, професор. Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державних премій у галузі науки і техніки та премій НАН України імені видатних учених України, директор Фізико-механічного інституту (ФМІ) ім. Г.В.Карпенка НАН України, член Ради Європейського товариства з цілісності конструкцій (ESIS), головний редактор міжнародного науково-технічного журналу "Фізико-хімічна механіка матеріалів".

Народився 27 лютого 1926 року, закінчив Львівський держуніверситет.

В.В.Панасюк зробив вагомий науковий внесок у формування основ теорії крихкого руйнування та міцності матеріалів, а також у становленні львівської школи механіків-матеріалознавців. Йому належать важливі наукові результати з проблем напружено-деформованих станів і граничної рівноваги пружно-пластичних тіл з тріщинами, контактних задач теорії пружних тіл, задач фізико-хімічної механіки матеріалів і водневого матеріалознавства. З його ім'ям пов'язана відома  $\delta_k$ -модель, яку тепер широко застосовують у механіці руйнування конструкційних матеріалів. Значна частина його досліджень присвячена розробці нових методів оцінки довговічності та тріщиностійкості матеріалів. У працях В.В.Панасюка та його учнів успішно розв'язані фундаментальні питання тріщиностійкості конструкційних матеріалів, корозійної тріщиностійкості металів, а також розроблено методи і засоби неруйнівного контролю механічних, електрофізичних та геометричних характеристик матеріалів та виробів.

В.В.Панасюк працює в інституті з перших днів його організації (1951), з 1971 року - директор ФМІ. Він зробив особливо вагомий внесок у формування та розвиток інституту як академічної установи, у формування фундаментальної наукової проблематики інституту, зміцнення зв'язків інституту з виробництвом і участі його у розв'язанні державних великомасштабних завдань, зокрема таких, як програми "Енергія", "Буровий інструмент", "Інтеркосмос", "Водень у металах" та інші. За його активної підтримки в інституті створена унікальна науково-експериментальна база, умови для успішної підготовки наукових кадрів. Під

керівництвом В.В.Панасюка підготували та захистили кандидатські дисертації понад 47 спеціалістів, серед них 17 стали докторами наук, значна частина цих науковців працює в інституті й по сьогодні.

В.В.Панасюк є автором (співавтором) понад 600 наукових публікацій, в тому числі 15 монографій. Серед них - перша у Східній Європі монографія "Гранична рівновага крихких тіл з тріщинами" з проблем механіки крихкого руйнування матеріалів (1968 р.), яка відіграла особливо важливу роль у формуванні нового наукового напрямку в науці про міцність матеріалів і конструкцій - фізико-хімічної механіки руйнування матеріалів і цілісності конструкцій. Її перекладено в США англійською мовою (1971 р.). Синтез наукових результатів з проблем механіки руйнування матеріалів та їх міцності, з фізико-хімічної механіки матеріалів за умов дії водню та корозійного середовища зроблено В.В.Панасюком у монографії "Механіка квазікрихкого руйнування матеріалів" (1991 р.), за яку він був відзначений премією Є. О. Патона ПАН України (1992 р.). Підготовлена під керівництвом В.В.Панасюка й опублікована в Україні семитомна монографія-довідник з механіки руйнування та міцності матеріалів (1988-2005 рр.) стала важливим внеском у цій галузі знань.

В.В.Панасюк був головою Оргкомітету 8-ої Міжнародної конференції (Міжнародного конгресу) з механіки руйнування матеріалів (Київ, 1993 р.), на якій виголосив почесну лекцію. Нагороджений дипломом почесного члена Міжнародного Конгресу з проблем механіки руйнування матеріалів, був обраний віце-президентом Ради Міжнародного Конгресу з цих проблем на період 1993-1997 рр. Ця конференція стала першим у Східній Європі такого масштабу і такого високого рівня міжнародним форумом у цій галузі знань.

За його ініціативою у 1995 році створена та функціонує Польсько-українсько-німецька літня школа з проблем механіки руйнування та міцності матеріалів, яка має статус європейських шкіл з цієї проблеми.

В.В.Панасюк бере активну участь у науково-організаційній і суспільній діяльності Національної академії наук України, міста Львова та країни в цілому. Нагороджений високими урядовими нагородами СРСР і України.

У 2000 році В.В.Панасюк нагороджений Європейським товариством з цілісності конструкцій медаллю Гріффітса (найвищою нагородою ESIS) за видатні дослідження з проблем деформування та руйнування тіл з тріщинами.

Вагомим внеском у доробок світової наукової спільноти з проблем механіки руйнування та міцності матеріалів є його синтезуюча монографія, опублікована англійською мовою у 2002 році під назвою "Strength and Fracture of Solids with Cracks".

***Редколегія журналу щиро вітає Володимира Васильовича з ювілеєм і бажає йому здоров'я, наснаги та творчого довголіття на благо науки та України.***